

گزارش

بقائی: از ۱۵ مرداد رسماً به کنوانسیون پالمو پیوسته‌ایم

شرق: سخنگوی وزارت خارجه میزبانی نروز برای مذاکرات ایران و آمریکا را تأیید نکرد و از ادامه مذاکرات ایران و طرف‌های اروپایی خبر داد. «اسماعیل بقائی» نشست خبری دیروز خود را با گرامیداشت یاد شهدای دیپلمات که در جریان حمله به کنسولگری ایران در مزارشریف به شهادت رسیدند، آغاز کرد. بقائی همچنین حمله اخیر رژیم صهیونیستی به خبرنگاران در غزه را به‌شدت محکوم کرد و این حمله را مصداق جنایت جنگی عنوان کرد. او در ابتدای این نشست بخش‌هایی از وصیت‌نامه «انس الشریف»، خبرنگار شهید شبکه الجزیره قطر را که به دست رژیم صهیونیستی به شهادت رسید، قرائت کرد. بقائی ادامه داد: در ۲۴ ساعت گذشته ده‌ها فلسطینی به شهادت رسیدند و متأسفیم که جامعه جهانی این فجایع را می‌بیند و می‌شنود، ولی همچنان با بی‌عملی رژیم صهیونیستی را در انجام این جنایات جری می‌کند.

نمی‌توانیم بگویم مذاکرات با اروپا متوقف شده است

سخنگوی وزارت خارجه در پاسخ به پرسشی مبنی بر اینکه آیا مذاکرات ایران با سه کشور اروپایی متوقف شده است؟ گفت: نمی‌توانیم بگویم که مذاکرات متوقف شده است. او افزود: در نشست استانبول که حدود دو هفته پیش برگزار شد، طرفین توافق کردند که گفت‌وگوها ادامه پیدا کند. ولی درباره زمان و مکان آن تصمیم‌گیری نشده است و این به این معنا نیست که مذاکرات متوقف شده است.

تعدادی از سفرا و کارداران جدید وزارت خارجه انتخاب شده‌اند

بقائی همچنین نام سفرا و کاردارهای جدید ایران در برخی از کشورها را اعلام کرد و گفت: در همین چارچوب عیسی کاملی به‌عنوان سفیر ایران در لهستان، محمدحسن شیخ‌الاسلامی سفیر ایران در سازمان همکاری اسلامی در جده، محمدپاد ابوالفتح سفیر ایران در نامیبیا، محمدصادق فضلی-سفیر ایران در صربستان، امیرحسین حسینی سفیر ایران در زیمبابوه، حیدریان سرکنسول ایران در آستاراخان، سعید حریری سفیر ایران در گوانجو، امیرحسین قریب‌نژاد سفیر ایران در کرواسی، و ضیایی به‌عنوان کاردار ایران در شیلی، انتخاب شده‌اند.

از آژانس کلایه‌مند هستیم

سخنگوی وزارت خارجه همچنین در پاسخ به پرسشی درباره سفر هیئت آژانس به ایران گفت: قرار است که گفت‌وگوها از صبح امروز شروع شود و با وزارت خارجه نیز دیداری خواهند داشت. او ادامه داد: از همین الان نمی‌توانیم پیش‌بینی کنیم که نتیجه این گفت‌وگوها چه خواهد بود؟ و زود است که در این زمینه صحبت کنیم. بقائی ادامه داد: بحث‌ها در این زمینه فنی و پیچیده است و ما اکنون با وضعیتی روبه‌رو هستیم که منحصربه‌فرد است. در تاریخ فعالیت آژانس تاکنون این موضوع را شاهد نبوده‌ایم که تأسیسات صلح آمیز هسته‌ای یک کشور که ۲۴ساعته تحت نظر آژانس است، مورد حمله قرار بگیرد و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نیز آن‌طور که لازم است، این موضوع را محکوم کند و ما از این بابت از آژانس کلایه‌مند هستیم. او افزود: هیچ روش و شیوه‌نامه جدیدی برای این موارد وجود ندارد و این سفر و رایزنی‌هایی که در جریان آن انجام می‌شود، قاعداً معطوف به نحوه تعامل ایران و آژانس در آینده خواهد بود؛ در پرتو اتفاقاتی که در این مدت رخ داده و با درنظرگرفتن مصوبه مجلس شورای اسلامی.

معاون وزیر خارجه ارمنستان به تهران سفر خواهد کرد

سخنگوی وزارت خارجه همچنین اعلام کرد که فردا معاون وزیر خارجه ارمنستان به تهران سفر خواهد کرد و رئیس‌جمهور کشورمان و نخست‌وزیر ارمنستان نیز امروز به صورت تلفنی با یکدیگر صحبت می‌کنند. بقائی درباره تحولات اخیر قفقاز جنوبی و توافقات امضاشده بین ارمنستان و آذربایجان در آمریکا با حضور ترامپ و نگرانی‌هایی که از این بابت وجود دارد، اظهار کرد: ما در تماس نزدیک با کشورهای همسایه در منطقه قفقاز جنوبی بودیم و هر دو کشور جمهوری آذربایجان و جمهوری ارمنستان رابطه خوبی داریم و برای رابطه دوستانه و مبتنی بر حسن هم‌جواری و منافع متقابل ارزش بسیار زیادی قائل هستیم. او افزود: انتظار ما این است و روبه هم این بوده که درباره تحولاتی که ممکن است منافع ایران به صورت مستقیم و غیرمستقیم در آن درگیر شود، در تماس با این کشورها باشیم. با ارمنستان از مدت‌ها قبل گفت‌وگو داشته‌ایم. بقائی تأکید کرد: درباره اصل موضوع انعقاد توافق صلح، این موضوع جدیدی نیست. اگر خاطراتن باشد، ما در گفت‌وگوهای قبلی، دو طرف را ترغیب کردیم برای اینکه در امضای موافقت‌نامه صلح تسریع کنند. سخنگوی وزارت خارجه ایران گفت: معتقدیم که این موافقت‌نامه صلح می‌تواند نقطه عطفی در تثبیت صلح و ثبات در قفقاز جنوبی باشد. بقائی توضیح داد: امروز و فردا هم رایزنی‌های سطح بالا بین مقامات ایران و ارمنستان انجام خواهد شد. برای اینکه دقیق‌تر در جریان مآوقع قرار بگیریم و احیاناً ملحوظات و نگرانی‌های خودمان را با آنها به اشتراک بگذاریم.

وزارت خارجه عضو شورای دفاع است

سخنگوی وزارت خارجه همچنین در پاسخ به این پرسش که آیا وزارت خارجه عضو شورای دفاع است؟ گفت: بله.

برای ارتباط با آژانس نیازی به میانجی نداریم

بقائی همچنین در پاسخ به این پرسش‌که آیا مصر میانجی ایران و آژانس است، با توجه به رایزنی‌هایی که وزیر خارجه مصر هم‌زمان با عراقی و دبیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی داشته است؟ گفت: خبر، چنین چیزی نیست. ما با آژانس در ارتباط هستیم. هیئت آژانس امروز در ایران است و ما نیازی به میانجی در این زمینه نداریم.

موضع اصولی ایران در دفاع از حریم استقلال ملی و تمامیت سرزمینی لبنان بوده است

سخنگوی وزارت امور خارجه همچنین در پاسخ به پرسش دیگری درباره نگاه ایران به مصوبه هیئت دولت لبنان در زمینه خلع سلاح حزب‌الله و واکنشی که مقامات لبنان به اظهارات اخیر آقایان عراقچی و ولایتی در این چارچوب داشته‌اند، گفت: حفظ استقلال، یکپارچگی سرزمینی و حاکمیت ملی لبنان موضع اثبات‌شده ماست. دوستی ما با مردم لبنان موضوع ثابت‌شده‌ای است. ما همواره بر ضرورت حفظ استقلال و یکپارچگی سرزمینی لبنان و حق لبنان برای دفاع از خود در برابر شرارت‌های رژیم صهیونیستی تأکید می‌کنیم. او ادامه داد: ما دشواری‌های مجاور بودن با یک موجودیت بی‌عشق‌الگر را که هیچ حودم‌رزی در ارتکاب تجاوز و جنایت نمی‌شناسد، درک می‌کنیم. ما همواره برای دفاع از خود، در کنار لبنان بوده‌ایم. بقائی افزود: آنچه بیان شده، موضع اصولی ایران در دفاع از حریم استقلال ملی و تمامیت سرزمینی لبنان بوده است. ما فهم و نگاه خود را درباره تحولات لبنان گفتیم. تجربه زیست در این منطقه به ما نشان می‌دهد هیچ چیزی نمی‌تواند مانع از تعدی و تعرضات رژیم صهیونیستی شود. جز تجهیز کشورها به توان و تسلیحات لازم برای دفاع از خود و ما این موضوع را حق ذاتی لبنان می‌دانیم. سخنگوی وزارت امور خارجه خاطرنشان کرد: اعمال این حق ذاتی بدون برخورداری از توان نظامی و سلاح ممکن نیست، البته همان‌طور که ما تأکید کردیم، تصمیم‌گیری درباره این موضوع مربوط به خود لبنان است و مردم لبنان و گروه‌های مختلف لبنانی از طریق روندهای تثبیت‌شده حتماً می‌توانند به بهترین نحو مصالح و منافع لبنان را تشخیص دهند و درباره آن عمل کنند.

۳۳	ادامه‌دار صفحه
۳	اول

عبدالرحمن فتح‌الله، علی لاریجانی، دبیر شورای عالی امنیت ملی و نماینده مقام معظم رهبری در این شورا، صبح دوشنبه در نخستین سفر رسمی خود به عراق وارد بغداد شد. برنامه سفر او با حضور در محل شهادت سردار حاج قاسم سلیمانی آغاز شد؛ اقدامی که بار معنایی و نمادین ویژه‌ای در چارچوب روابط راهبردی دو کشور داشت. لاریجانی پس از عراق، راهی لبنان خواهد شد. پس از ورود به بغداد، قاسم الاعرجی، مشاور امنیت ملی عراق، در فرودگاه از لاریجانی استقبال کرد. در دیدار دوجانبه، طرفین درباره اجرای توافق‌نامه امنیتی امضاشده بین ایران و عراق، وضعیت امنیتی منطقه و جنایات علیه مردم فلسطین در نوار غزه گفت‌وگو کردند. الاعرجی تأکید کرد که دولت عراق به‌طور جدی مانع هرگونه نقض امنیتی با هدف تجاوز به کشورهای همسایه خواهد شد.

دبیر شورای عالی امنیت ملی کشورمان نیز از نقش بزرگ مردم عراق در خدمت به زائران امام حسین (ع) تمجید کرد و آنان را «شجاع و سخاوتمند» خواند و یادآور شد که «جاده کربلا امروز گواه سخاوت عراقی‌هاست». او در ادامه، سیاست خارجی متعادل عراق و امنیت و ثبات ناشی از آن را ستود. دو طرف همچنین بر ضرورت اقدام جامعه بین‌المللی برای توقف کشتار و گرسنگی مردم فلسطین تأکید کردند.

دیدارها با مقامات عالی‌رتبه عراق

در ادامه این سفر، لاریجانی باعبد‌اللطیف رشید، رئیس‌جمهور عراق، دیدار و درباره تحولات منطقه و روابط دوجانبه گفت‌وگو کرد. پیش از آن نیز نشست با مشاور امنیت ملی عراق برگزار شده بود که در آن بر همکاری و هماهنگی مشترک در حوزه‌های امنیتی و سیاسی تأکید شد. به گزارش رسانه‌های رسمی عراق، نخست‌وزیر این کشور، محمد شیاع السودانی نیز بعدازظهر دوشنبه میزبان لاریجانی و هیئت همراه او بود. السودانی در این دیدار بر تقویت روابط بغداد و تهران و توسعه همکاری‌ها در زمینه‌های گوناگون تأکید کرد. او با بیان مخالفت قاطع عراق با هرگونه تجاوز رژیم صهیونیستی علیه ایران، بر حمایت از تمامی تلاش‌ها برای کاهش تنش‌های منطقه‌ای و بین‌المللی و حمایت از مذاکرات ایران و آمریکا تصریح کرد. دبیر شورای عالی امنیت ملی کشورمان نیز در این دیدار تمایل دولت جمهوری اسلامی ایران برای گسترش همکاری با عراق را مورد تأکید قرار داد. لاریجانی به‌ویژه بر تقویت ارتباطات ریلی میان دو کشور با هدف تسهیل انتقال مسافران و اتصال به پروژه «جاده توسعه» و گذرگاه‌های بزرگ منطقه اشاره کرد.

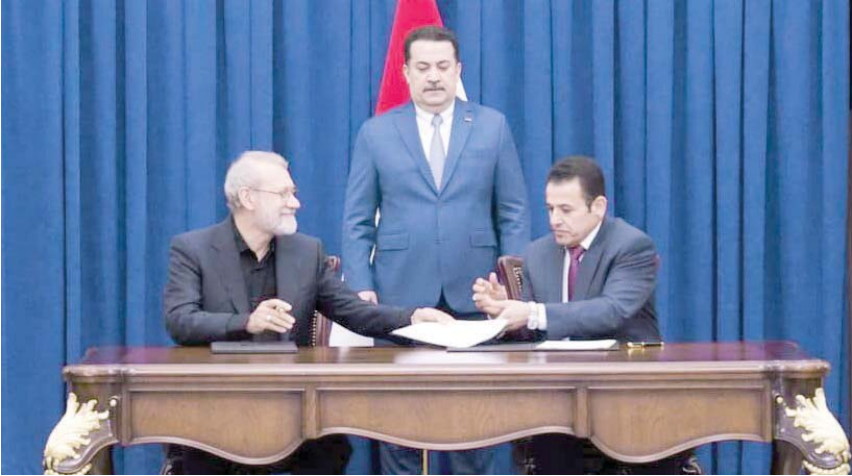
امضای تفاهم‌نامه امنیتی مشترک ایران و عراق

یکی از محورهای اصلی سفر لاریجانی به عراق، امضای تفاهم‌نامه امنیتی مشترک بین دو کشور بود؛ موضوعی که پیش‌تر از سوی او به‌عنوان «نقطه مهم» در روابط تهران و بغداد توصیف شده بود. این تفاهم‌نامه عصر دوشنبه در حضور محمد شیاع السودانی، نخست‌وزیر عراق، توسط علی لاریجانی و قاسم الاعرجی به امضا رسید. دبیر شورای عالی امنیت ملی پیش از این، در توضیح اهمیت توافق، گفته بود که «نگاه ایران در روابط با همسایگان این است که امنیت ملت ایران اولویت دارد. اما در عین حال، به امنیت همسایگان نیز توجه داریم. برخلاف برخی کشورها که تنها امنیت خود را در نظر می‌گیرند و ملت‌های دیگر منطقه را تحت فشار قرار می‌دهند، ما امنیت را برای همه می‌خواهیم. این یادداشت تفاهم که با هدف تقویت هماهنگی‌های امنیتی در مرزهای مشترک به امضا رسید، بخشی از سیاست‌های دو کشور برای مقابله با تهدیدهای مرزی و ارتقای همکاری‌های اطلاعاتی و عملیاتی محسوب می‌شود. السودانی در جریان امضای این سند، بر لزوم اجرای کامل مفاد آن و بهره‌گیری از ظرفیت‌های دو کشور برای تضمین امنیت پایدار تأکید کرد. با پایان دیدارها و امضای اسناد همکاری، لاریجانی قرار است در ادامه سفر منطقه‌ای خود، راهی بیروت شود تا در لبنان نیز با مقامات این کشور دیدار و گفت‌وگو کند. این سفر در شرایطی انجام می‌شود که تحولات امنیتی منطقه، به‌ویژه در نـوار غزه و نیز پرونده همکاری‌های امنیتی ایران با کشورهای محور مقاومت، در صدر اولویت‌های دیپلماتیک تهران قرار دارد.

محمدصالح صدقین: سفر لاریجانی به عراق و لبنان را باید حرکتی حساب‌شده و در مسیری حساس دانست

سفر دیروز (دوشنبه) علی لاریجانی به عراق به‌عنوان نخستین مأموریت او در جایگاه دبیر شورای عالی امنیت ملی، از دید محمدصالح صدقین اهمیت ویژه دارد. تحلیلگر ارشد مسائل خاورمیانه

در گپ‌وگفتش با «شرق»، معتقد است «این سفر در شرایطی صورت می‌گیرد که منطقه غرب آسیا پس از جنگ ۱۲ روزه اخیر در وضعیت حساسی به سر می‌برد و گمانه‌زنی‌ها درباره تحولات سیاسی و امنیتی اتی در اوج است. علاوه بر این، موضوع خلع سلاح گروه‌های مسلح غربدولتی، چه در عراق و چه در لبنان، به‌عنوان یکی از مهم‌ترین محورهای گفت‌وگو در این سفر مطرح

«شرق» اهداف، ابعاد وزوایای اولین سفر برون مرزی دبیر جدید شعام را واکاوی می‌کند

اولین مأموریت منطقه‌ای لاریجانی

است.»، رئیس مرکز عربی مطالعات ایران تصریح می‌کند که با وجود شباهت موضوعی، شرایط عراق با لبنان تفاوت اساسی دارد؛ چراکه به باور کارشناس جهان عرب، «در عراق برخلاف لبنان، احتمال درگیری‌های شدید یا کشیده‌شدن اوضاع به جنگ داخلی چندان محتمل نیست». متخصص حوزه عراق و لبنان ادامه می‌دهد: «در شرایطی که سایه فعال‌سازی مکانیسم ماشه بر سر ایران سنگینی می‌کند، لاریجانی مأموریت دارد علاوه بر دیدار با همتای عراقی، با مقامات بلندپایه بغداد از جمله نخست‌وزیر، وزیر خارجه و برخی رهبران جریان‌های شیعی رایزنی کند تا پیام تهران درباره حساسیت اوضاع منطقه و ضرورت پرهیز از اختلافات مطای به طرف عراقی منتقل شود». کارشناس ارشد حوزه غرب آسیا این را هم یادآور می‌شود که «در عراق، بحث خلع سلاح نیروهای حشدالشعبی و به‌ویژه گروه کتائب حزب‌الله در ماه‌های اخیر شدت گرفته است». او به حادثه ورود مسلحانه نیروهای کتائب حزب‌الله به اداره کاروازی در جنوب بغداد و کشته‌شدن یک نفر اشاره می‌کند که تنش‌ها را در عراق افزایش داده است. ضمن آنکه چندی بعد نیز دفتر نخست‌وزیر عراق که فرمانده کل نیروهای مسلح به شمار می‌رود، بیانیه‌ای صادر و این گروه را به اقدامات غیرقانونی متهم کرد و هم‌اکنون تعدادی از اعضای این گروه تحت محاکمه و بازداشت هستند». ازاین‌رو صدقین باور دارد که «این تحولات می‌تواند بر فضای سیاسی عراق پیش از انتخابات پارلمانی آبان‌ماه تأثیری تعیین‌کننده داشته باشد». تحلیلگر جهان عرب در ادامه گفته‌های خود اضافه می‌کند که «از سوی دیگر، گزارش‌هایی وجود دارد دل بر اینکه پس از پایان مراسم اربعین حسینی، احتمال آغاز موج جدیدی از اعتراضات در عراق وجود دارد. در چنین فضایی، سفر لاریجانی می‌تواند فرصتی برای کاهش تنش‌ها و جلوگیری از تشدید شکاف‌های سیاسی باشد، با این اوصاف، کارشناس مسائل خاورمیانه هشدار می‌دهد که «برخی جریان‌ها و بازیگران داخلی و خارجی به دنبال ایجاد بحران و آشوب در عراق برای تأمین منافع خود هستند و در آستانه انتخابات، هرگونه بی‌ثباتی می‌تواند پیام‌های خطرناکی داشته باشد».

صدقین ادامه می‌دهد که «در لبنان نیز موضوع خلع سلاح حزب‌الله بار دیگر به یکی از محورهای فشارهای خارجی بدل شده است. در هفته‌های اخیر، دو بیانیه از سوی وزارت خارجه لبنان در واکنش به اظهارات برخی مقامات ایرانی منتشر شده که دولت لبنان آن را دخالت در امور داخلی خود دانسته است». متخصص حوزه عراق و لبنان یادآور می‌شود: «این موضوع‌گیری‌های دولت نواف سلام هم‌زمان با افزایش فشارهای ایالات متحده بر بیروت برای محدودکردن توان نظامی حزب‌الله صورت می‌گیرد. چون فرستاده ویژه رئیس‌جمهور آمریکا در سفر اخیر خود به لبنان، مسئله خلع سلاح حزب‌الله را موضوعی حیاتی برای امنیت لبنان عنوان کرده و حتی پیشنهادهایی به دولت لبنان ارائه داده است. با این حال، دولت لبنان این پیشنهادها را با احتیاط بررسی و به‌طور کامل نپذیرفته است». با توجه به نکات یادشده، صدقین متذکر می‌شود: «شرایط امنیتی لبنان همچنان شکننده است، هر‌اکنون پنج تپه راهبردی در مرز با اسرائیل در اشغال این رژیم قرار دارد و ایالات متحده هیچ ضمانتی برای جلوگیری از تجاوز مجدد اسرائیل به خاک لبنان ارائه نکرده است». لذا متخصص مسائل لبنان بر این باور است: «این وضعیت به‌طور مستقیم با پرونده خلع سلاح حزب‌الله گره خورده و آمریکا از این موضوع به‌عنوان اهرم فشار برای واداشتن دولت نواف سلام به امتیازدهی استفاده می‌کند. تا جایی که حتی بازسازی روستاها و شهرهای جنوبی لبنان نیز به پیشبرد این طرح منوط شده؛ شرطی که عملاً با مخالفت حزب‌الله و متحداش مواجه است». رئیس‌مرکز عربی مطالعات ایران افزود: «فشارهای سیاسی و رسانه‌ای عمداً بر دو جریان اصلی شیعه در لبنان، یعنی حزب‌الله و جنبش امل، متمرکز است. این فشارها هم در پارلمان و هم در دولت لبنان نمود یافته و خطر تشدید تنش‌های داخلی را افزایش داده است. با وجود این، پیش‌بینی می‌شود لاریجانی در سفر خود به لبنان بر احترام ایران به حاکمیت ملی لبنان تأکید کند و اطمینان دهد که تهران قصد دخالت در تصمیمات داخلی بیروت را ندارد». متخصص حوزه خاورمیانه خاطرنشان می‌کند: «پیام اصلی دبیر جدید شعام در این سفر، چه به عراق و چه به لبنان، لزوم حفظ وحدت داخلی، پرهیز از اختلافات فرسایشی و جلوگیری از فراهم‌شدن زمینه برای مداخلات خارجی است. این پیام در شرایطی مطرح می‌شود که منطقه با بحران‌های متوالی و فشارهای فزاینده بازیگران خارجی روبه‌روست و هرگونه لغزش سیاسی یا امنیتی می‌تواند تبعاتی گسترده و غیرقابل پیش‌بینی داشته باشد».

به زعم تحلیلگر ارشد حوزه غرب آسیا: «علی لاریجانی تلاش خواهد کرد در دیدارهای خود، نه‌تنها به تبیین موضع رسمی ایران بپردازد، بلکه از نگرانی‌های دولت‌های میزبان بکاهد. این اقدام به‌ویژه در لبنان اهمیت دارد، جایی که بخشی از فضای سیاسی و رسانه‌ای نسبت به نیت ایران در قبال حزب‌الله تردیدهایی دارد. تأکید بر احترام به تصمیمات دولت و مردم لبنان و همراهی با انتخاب‌های آنان، محوری

یادداشت

فراموش‌خانه و حافظه سیاسی
نظام جدید، با تکیه بر مفاهیمی همچون استقلال، ایستادگی و نفی سلطه، تلاش کرد حافظه‌ای تازه بسازد؛ حافظه‌ای که در آن، سیاست خارجی نه ابزار موقعیت ایران در جهان باشد. اما فراموش‌خانه یا همان حافظه سیاسی در ایران، مانند رودخانه‌ای زیرزمینی، حتی پس از تغییر رژیم نیز مسیر خود را ادامه داد؛ با شکل و زبانی تازه. بسیاری از نخبگان دوره پهلوی که در ساختار جدید باقی ماندند، حامل حافظه تطبیقی بودند. فراموش‌خانه، با تغییر چهره، در دل نظام جمهوری اسلامی نفوذ کرد؛ نه از طریق نهادهای رسمی، بلکه با بازسازی شبکه‌های غیررسمی و فرهنگی. در سال‌های پس از جنگ و آغاز دوره بازسازی، فراموش‌خانه فرصت بازگشت یافت. در فضای نیاز به ثبات و تعامل، منطق‌های قدیمی دوباره فعال شدند. نهادهای فرهنگی و مشا‌وره‌ای با بازتولید روایت‌های تکنوکراتیک، تلاش کردند سیاست خارجی را به مدار تطبیق بازگردانند. فراموش‌خانه، بی‌آنکه نامی داشته باشد، مسیرهای غیررسمی خود را بازسازی کرد؛ در تربیت نخبگان بی‌ریشه، در هادیکگیری نامحسوس و در تبدیل دیپلماسی به تشریفات. سفارتخانه‌ها به واحدهای اداری ساده بدل شدند؛ سفرا اغلب قاعد ایده و تفکر مستقل بودند و صرفاً نقش مجریان بی‌ابتکار را ایفا می‌کردند. مسئولان سیاست خارجی از منطق پیش‌بینی بحران و ارائه راهکار فاصله گرفتند. مشاوره‌های دقیق جای خود را به گزارش‌های مبهم گرفت. اما تشریفاتی‌تر آن بود. فراموش‌خانه، از یک سو بی‌مسئولیتی را رواج داد، و از سوی دیگر، چشم‌ها را بر حقیقت‌های درست اما تلخ بست؛ برخی اقلیت آگاه و دلسوز هم دانستند که حرف بی‌اقدامی کنند که باعث مکررشدن برخی شود نتیجه‌اش حذف خود خواهد بود. در واقع، فراموش‌خانه نه فقط حافظه را مه‌ندسی می‌کند، بلکه منطق تصمیم‌سازی را نیز بی‌اثر می‌سازد. با حذف تحلیل‌های راهبردی، تضعیف داده‌های مشورتی و با تبدیل دیپلماسی به تشریفات، سیاست خارجی را از کنشگری فعال به انفعال مژمن سوق می‌دهد. فراموش‌خانه امروز، در افکار عمومی به «نفوذ» تغییر نام داده است. مردم ح‌ضورش را حس می‌کنند، اما روایت رسمی به دنبال کم‌رنگ‌کردن آن است تا بقای نفوذی‌ها تضمین شود. این تلاش برای حذف حقیقت، نه از طریق سانسور مستقیم، بلکه با بی‌اثر کردن نهادهای تصمیم‌ساز و تبدیل دیپلماسی به تشریفات بی‌محتوا ادامه دارد.

حافظه‌ای که قرار بود پس از انقلاب بازسازی شود، حالا دوباره در حال بازگشت به همان منطق قدیمی است؛ منطقی که سیاست خارجی را از کنشگری فعال به انفعال مژمن سوق داده است. راهی از فلج حافظه‌ای، تنها با بی‌اثرکردن فراموش‌خانه ممکن است؛ نه از مسیر حذف افراد، بلکه از مسیر بازسازی حافظه‌ای مستقل که تجربه‌های مقاومت، شکست، مذاکره و تعامل را نه در قالب اسطوره‌سازی یا تخریب، بلکه در قالب تجربه‌های قابل تحلیل و درس‌آموز بازخوانی کند. حافظه‌ای که در آن شکست‌ها صرفاً مایه شرمساری نیستند، بلکه بستر یادگیری‌اند؛ و پیروزی‌ها نه ابزار تبلیغاتی، بلکه نقطه‌های عطفی برای بازتعریف‌ها ابهرد. چنین حافظه‌ای، باید در ذهن نخبگان، در روایت‌های عمومی و در ساختارهای فرهنگی بازسازی شود. فراموش‌خانه را نمی‌توان با دستور تعطیل کرد؛ بلکه باید با حافظه‌ای جایگزین شود که نه از گذشته می‌ترسد، به در آینده کم می‌شود و شاید مسئله این نیست که فراموش‌خانه هنوز فعال است، بلکه این است که ما هنوز بلد نشده‌ایم حافظه بسازیم.